

Klima- og naturhensyn i planlegging av fritidsbebyggelse

Fritidsboligkonferansen 2024

Seniorplanlegger Kristin Karlbom Dahle, Asplan Viak

GLAD I TRÆR OG HYTTER: Trygve Slagsvold Vedum klemmer et tre med glede i Elverum. Foto: Gisle Oddstad / VG

Vedums påskebeskjed: Bygg flere hytter!

– Kan ikke sette likhetstegn mellom å bygge flere hytter i Hallingdal og naturkrisen, hevder finansministeren.

Vg.no 31.3.24

Vil stramme inn hyttebygginga

Regjeringa vil blant anna at det skal bli vanskelegare å bygge heilt nye hyttefelt.

KAN BLI VANSKELEGARE: Det kan bli vanskelegare å bygge ut nye hyttefelt. Regjeringa vil heller at dei felta som allereie finst skal bli fortetta.

FOTO: STINE BÆKKELIEN / NRK

Regjeringa foreslår å stramme inn fleire punkt i retningslinjene knytt til hytteutbygging i norske kommunar.

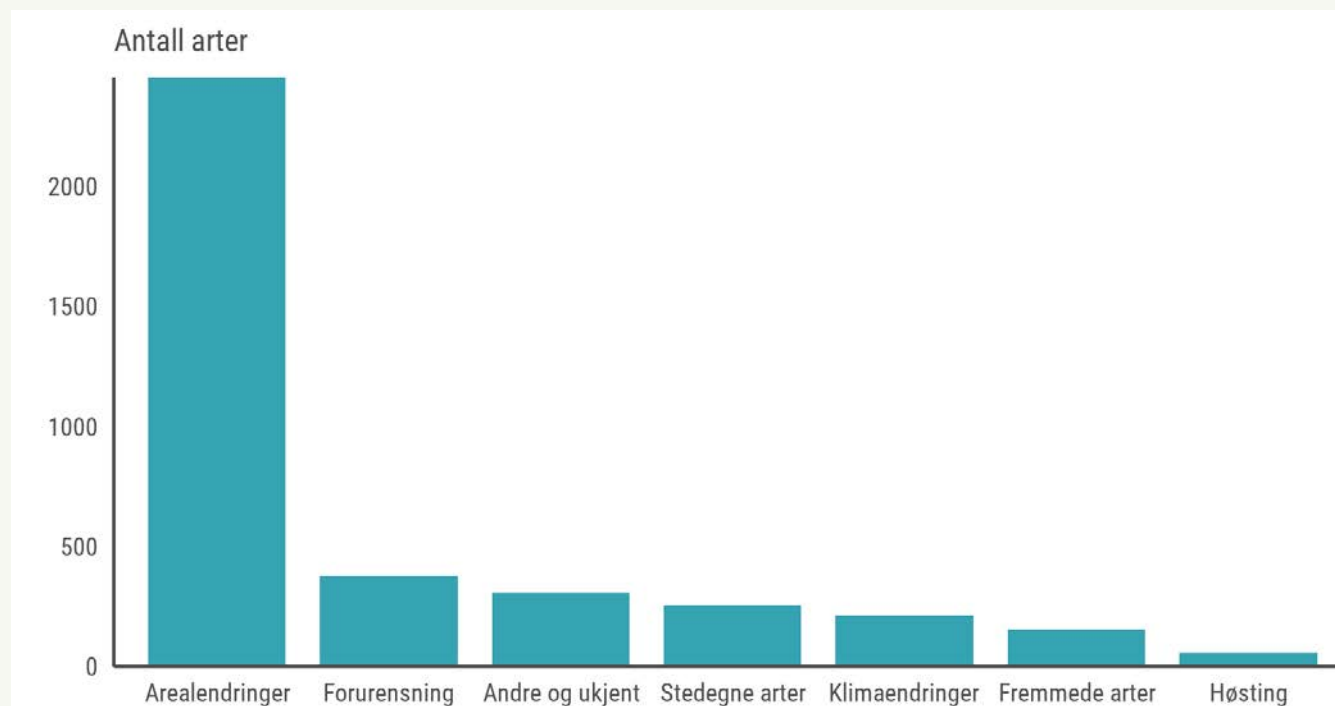
Nrk.no 13.3.24

«Fritidsbolignæringen må omstille seg»

Fra invitasjon til Fritidsboligkonferansen 2024

Nødvendig for å **ivareta naturmangfoldet**, som først og fremst er truet av arealendringer

Nødvendig for å **hindre ytterligere utslipp av klimagasser** som er bundet i skog, myr og fjell og som frigjøres ved utbygging

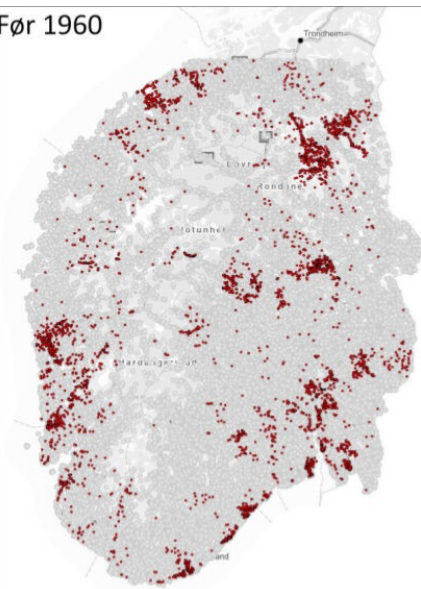
Påvirkningsfaktorer på *truede arter* i Fastlands-Norge med havområder sortert etter antall arter som påvirkes (Artsdatabanken)

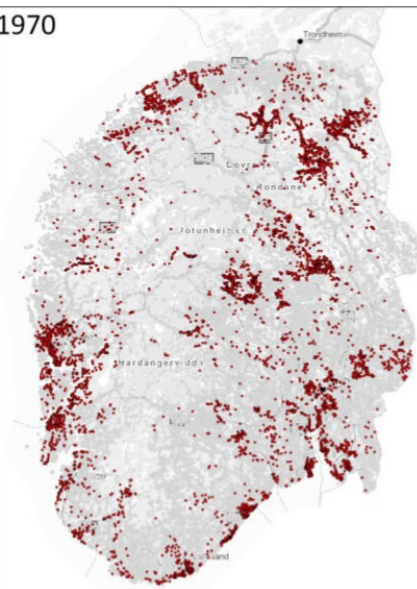
asplan
viak

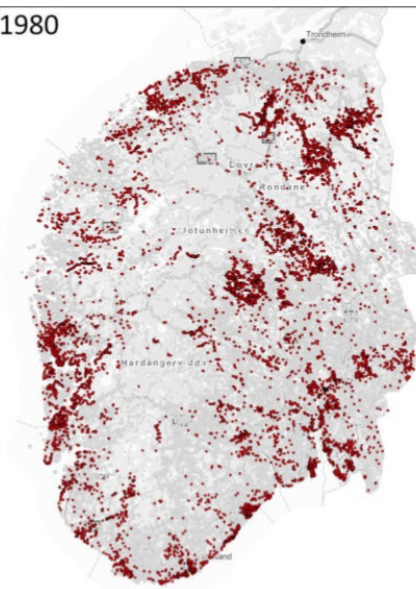
Før 1960

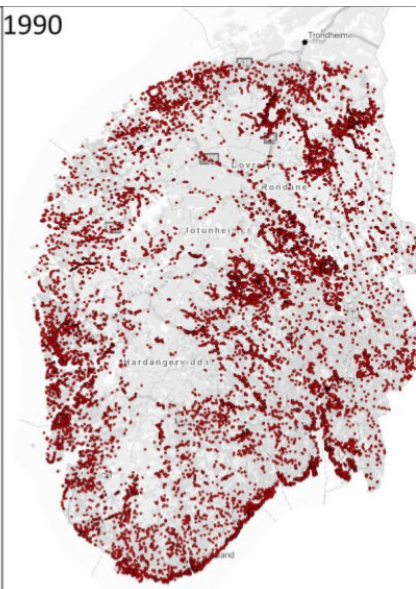
1970

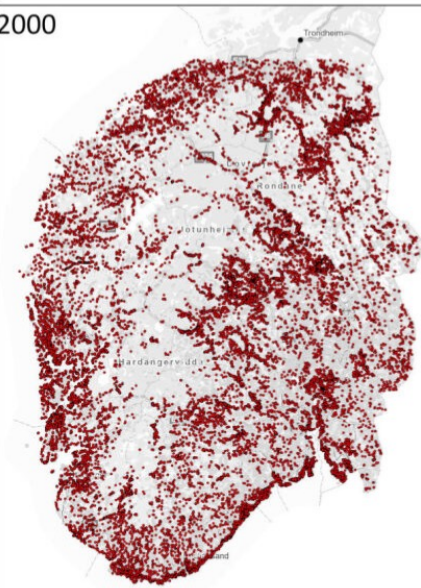
1980

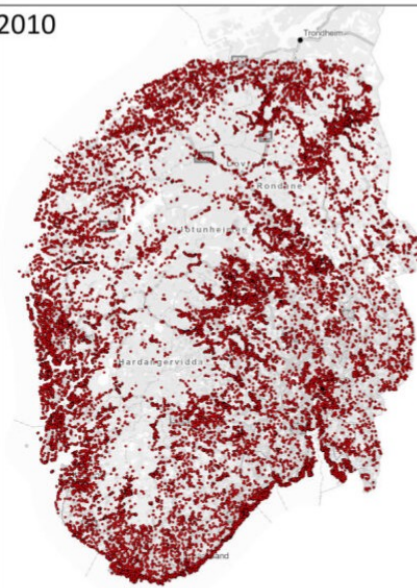
1990

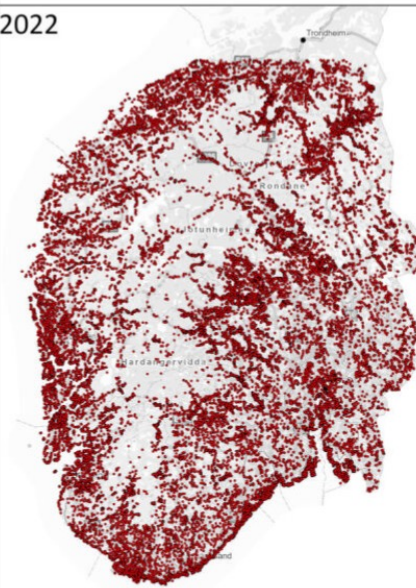
2000

2010

2022

AKKUMULERT ANTALL FRITIDSBOLIGER PER 10 ÅR SØR-NORGE

- Fritidsbolig (Mangler årstall)
- Fritidsbolig

Periode	Antall hytter
2010-2022	54.000
2000-2010	37.962
1990-2000	26.404
1980-1990	19.153
1970-1980	10.831
1960-1970	7.881
1945-1960	5.429
Før 1945	43.385
Mangler årstall	186.187

Foto: Torgeir W. Skancke, sterkestreker.no

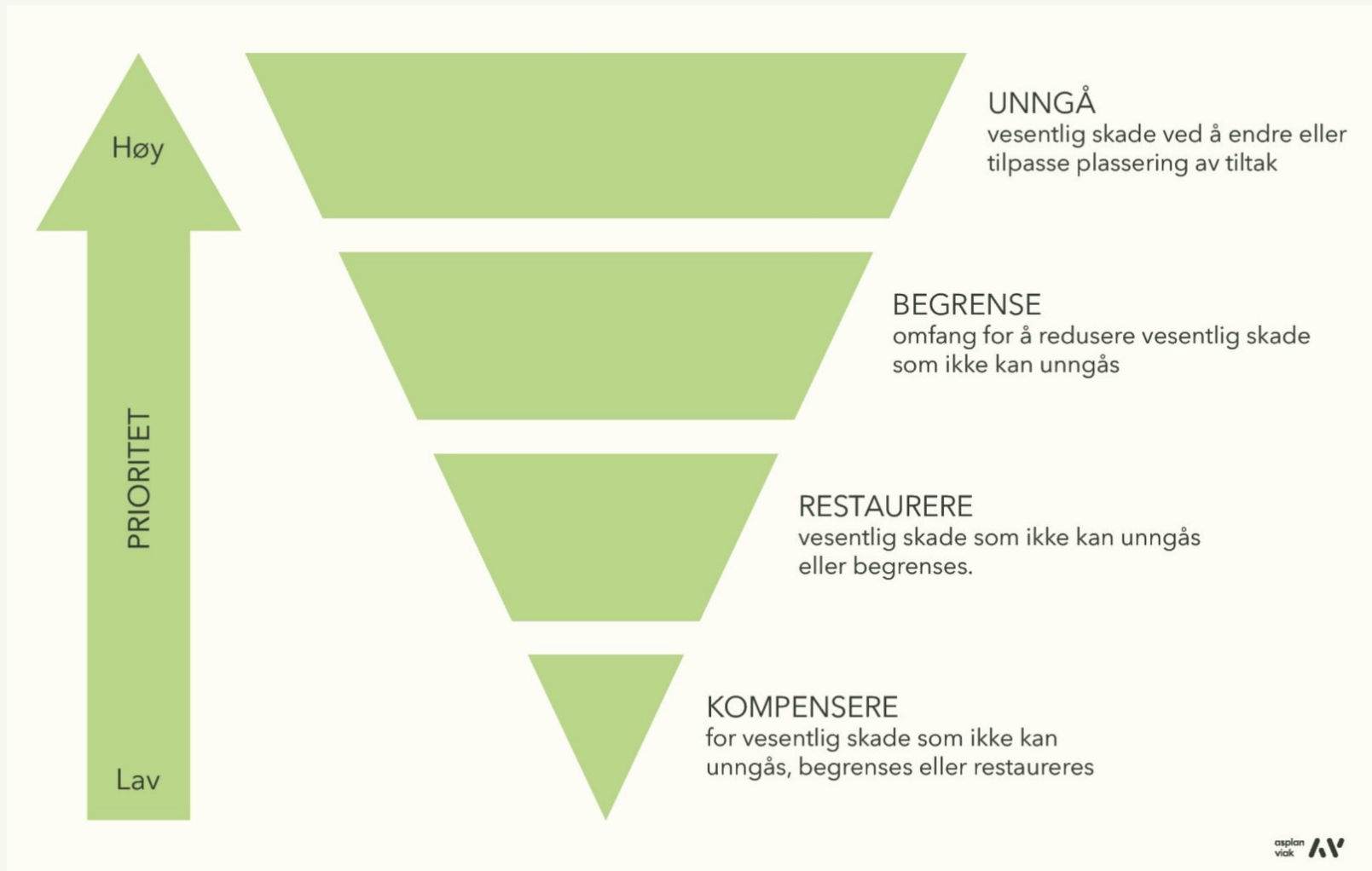

Natur- og klimahensyn krever kommuneplanprosesser som styres av strategiske, politiske valg, ikke av innspill fra enkeltgrunneiere

Tidlig diskusjon om strategiske valg før de folkevalgte må ta stilling til enkeltinnspill:

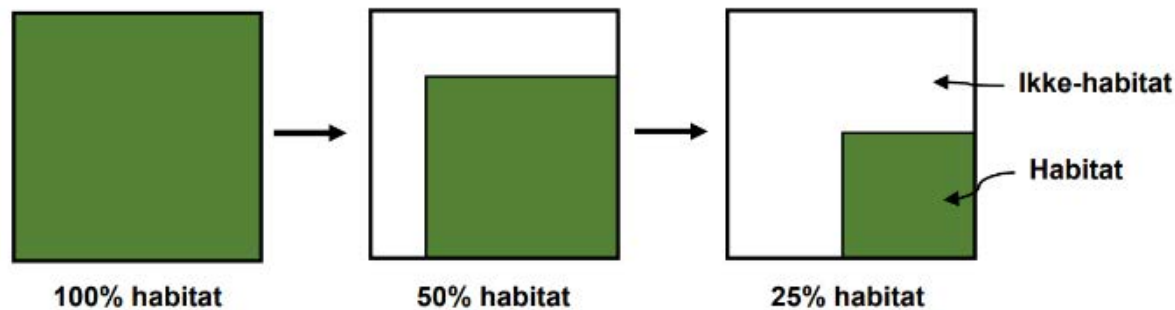
- Langsiktige utbyggingsgrenser for å sikre framtidige generasjoner tilgang på urørt natur og viktige friluftsområder
- Viktige naturverdier og karbonrike arealer som bør ivaretas
- Satsingsområder for fritidsboliger som bygger opp under infrastruktur og servicetilbud
- Områder for fortetting

- Er det eldre, urealiserte byggeområder for fritidsboliger som bør tas ut på bakgrunn av punktene over?

Hvordan ta natur- og klimahensyn?

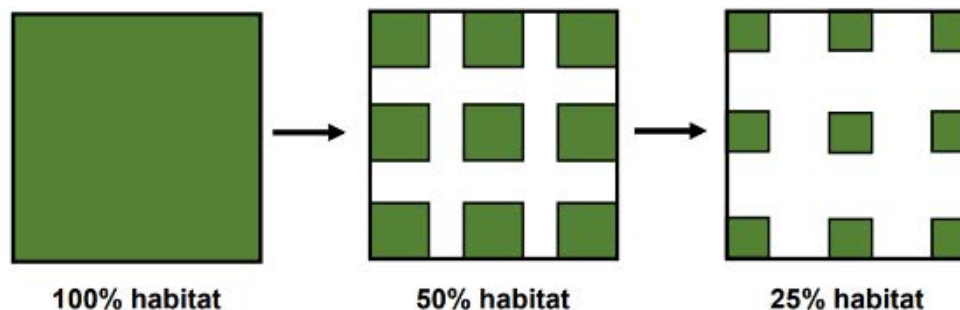

Utbyggingsmønster kan være viktigere enn størrelsen på arealbeslaget

Reduksjon

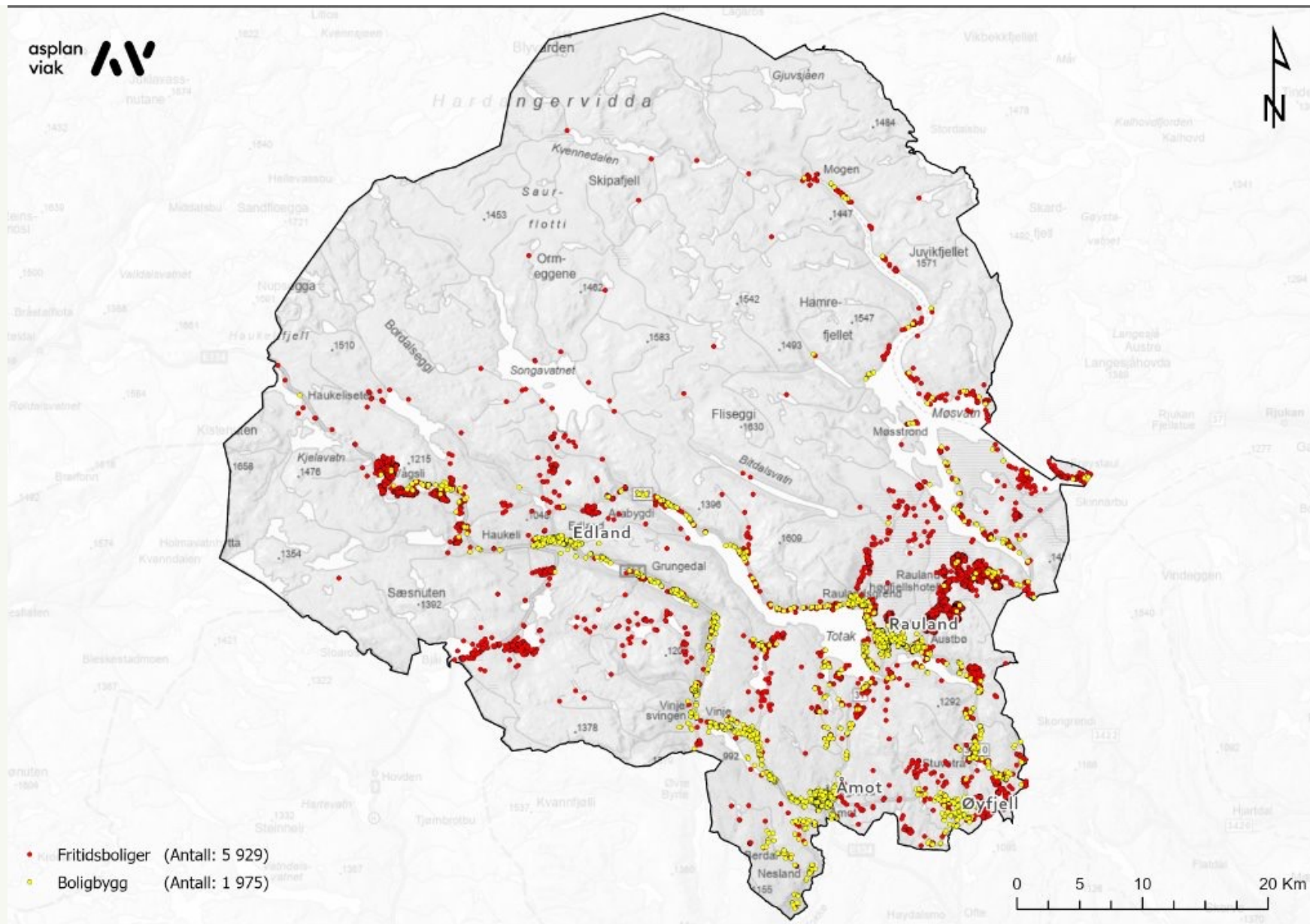

Fragmentering

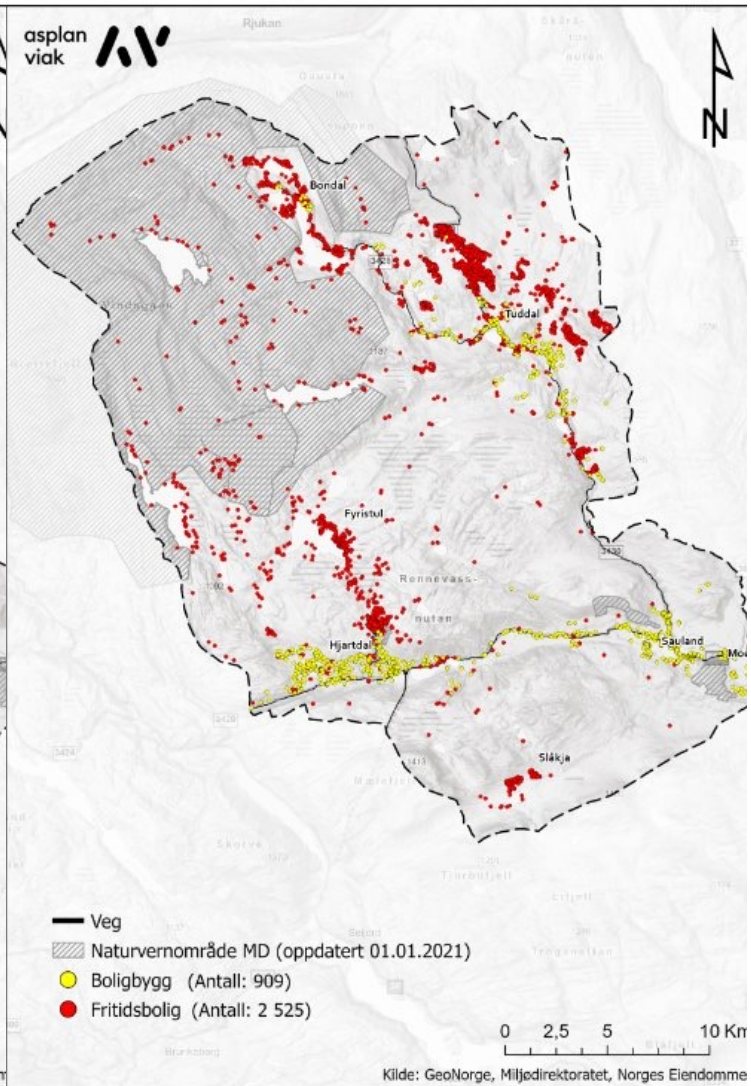
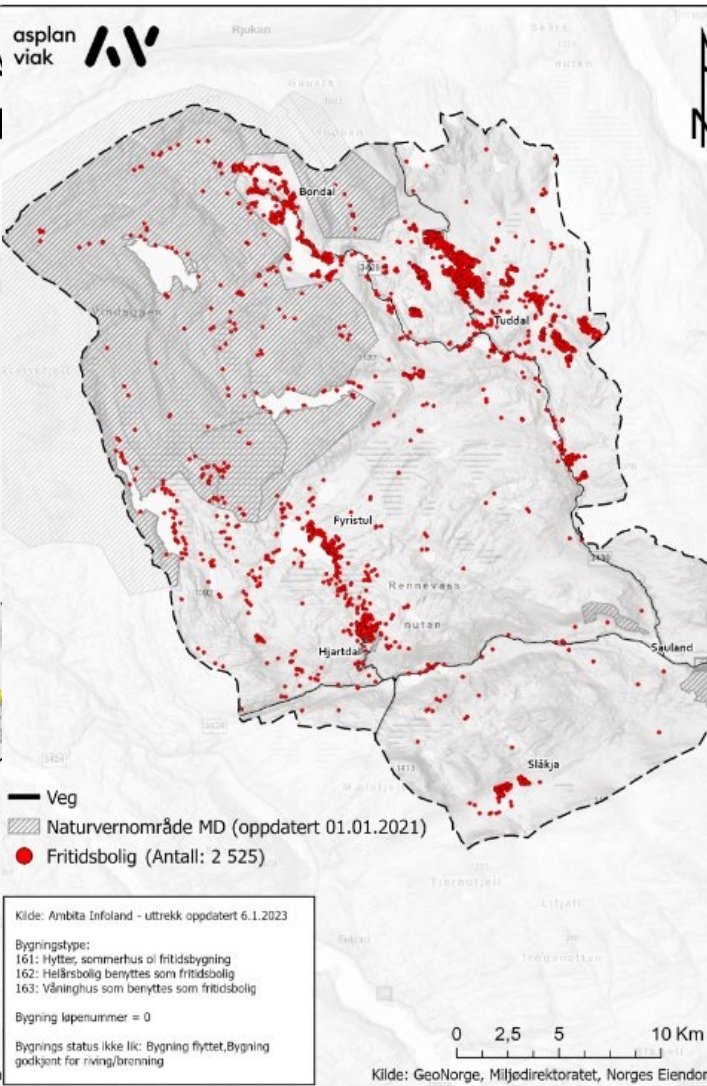
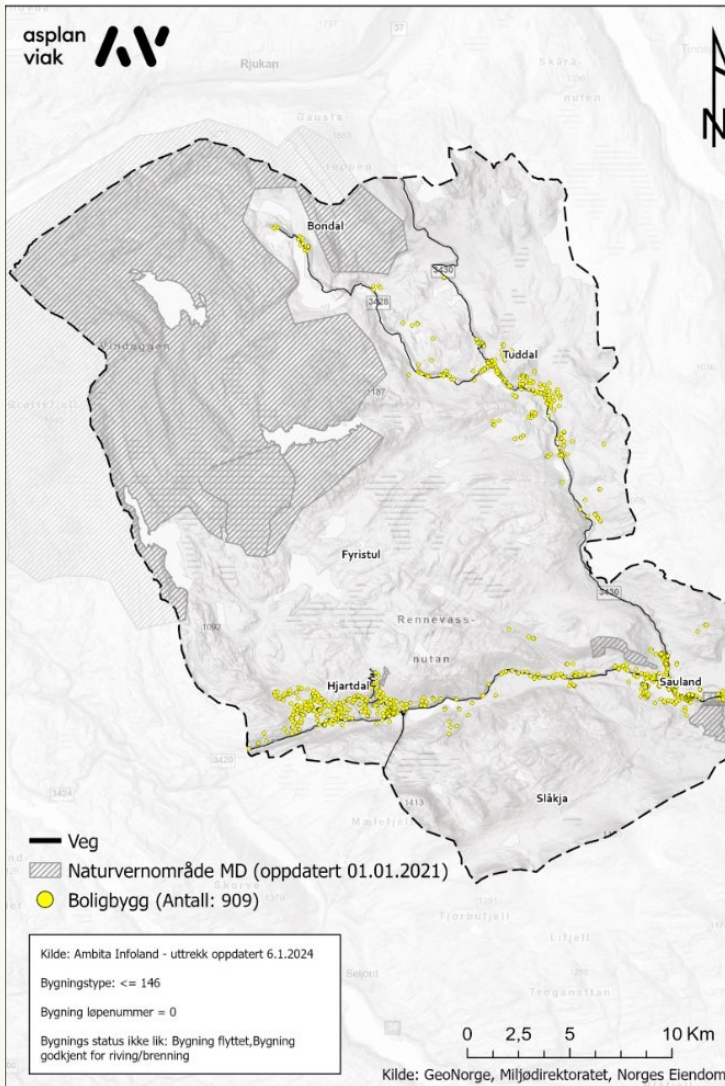

Basert på Diamond 1975, Collinge 2007, Fahring 2002, 2018

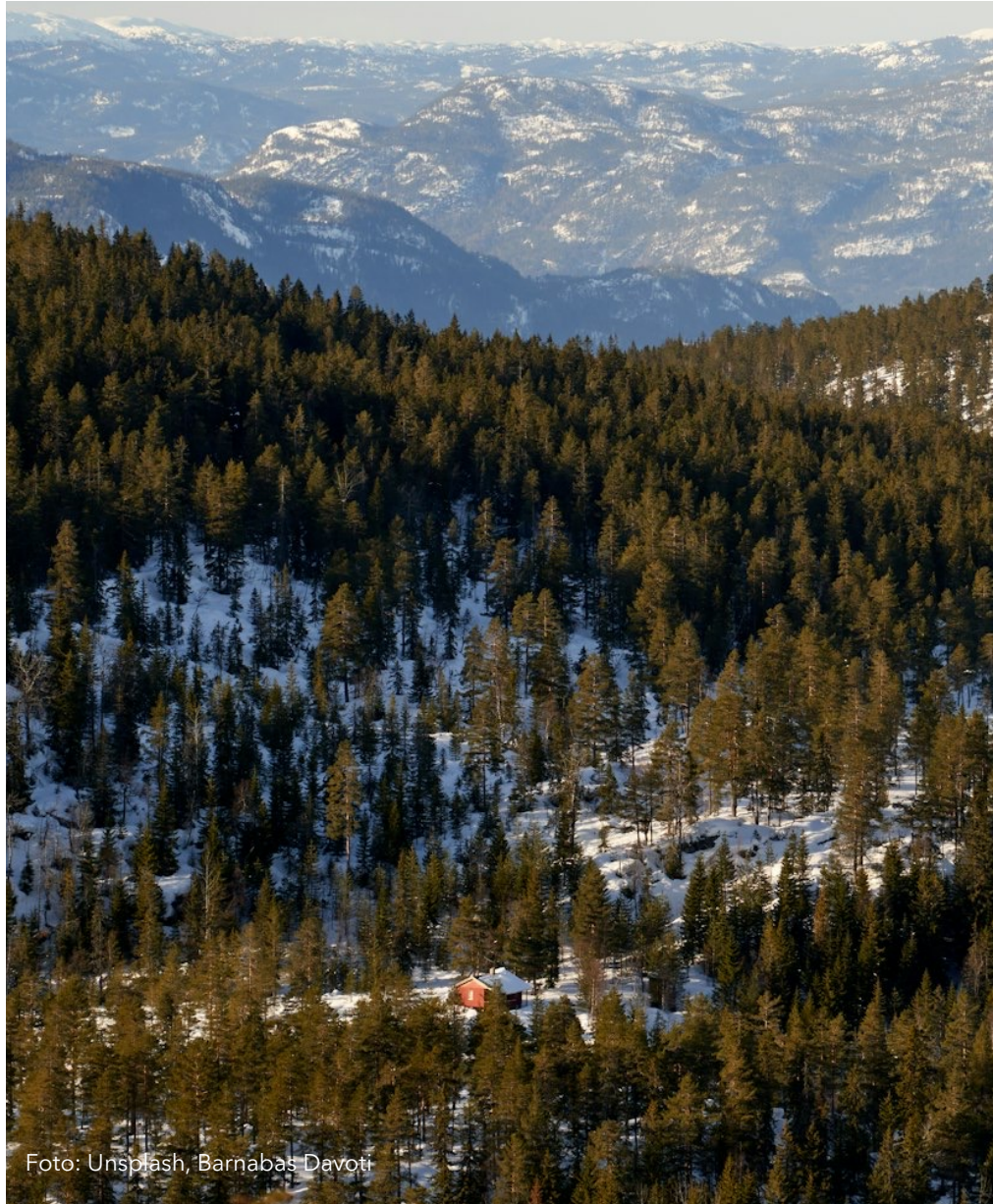

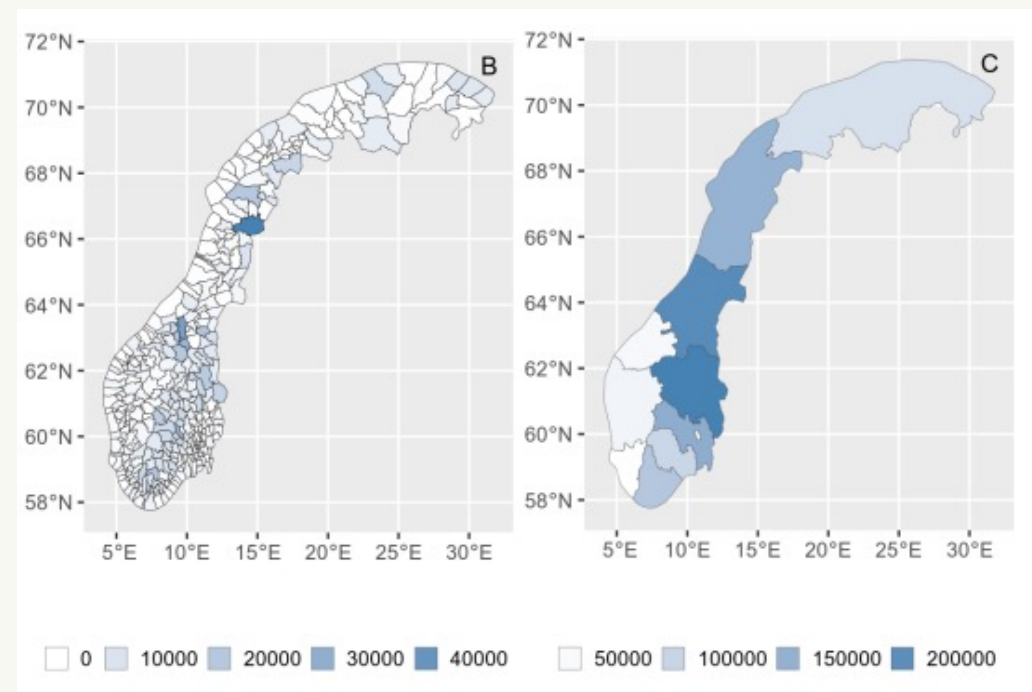
Foto: Unsplash, Barnabas Davoti

Foto: PTH Eiendom AS - www.midgardtrysil.no

Tomtereserve for fritidsboliger bør revurderes på bakgrunn av oppdatert kunnskap, nye føringer og kommunens hyttepolitikk

- Gjeldende kommuneplaner legger opp til doubling av dagens antall fritidsboliger (4x Mjøsa)
- Behov for å benytte kommuneplanprosessene til å vurdere om urealiserte byggeområder skal videreføres for å unngå nedbygging av naturverdier og fragmentering, hindre uønska ferdsel og sikre at områdene som utvikles bygger opp under satsingsområder for kommunen

T.v.: Samlet tomtereserve for fritidsboliger i dekar, kommunenivå. T.h.: Samlet tomtereserve for fritidsboliger i dekar, fylkesnivå (NINA-rapport 2171)

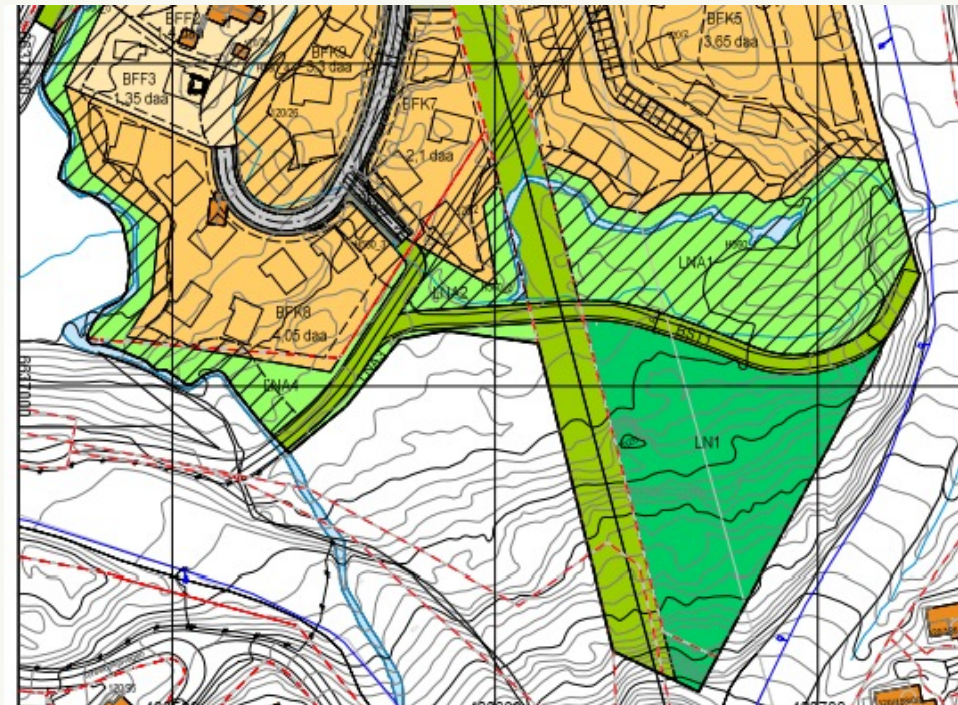
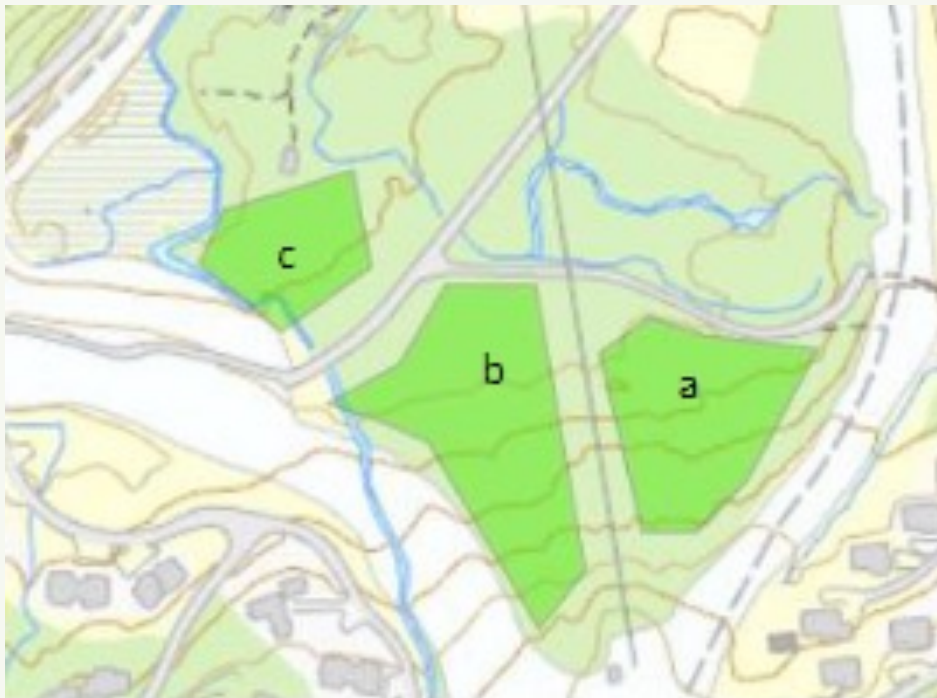

Respekt for
myrene
- bygd opp
gjennom
tusenvise av år
og har
superkrefter

Kartlegging av natur tidlig i planarbeidet nødvendig for å sikre verdiene og for å finne løsninger for utbygger

Utbygging med minimale avtrykk i naturen er mulig om dette får være premisset for prosjekter

Foto: NCL/Omgj Blefjell og DNB Eiendom

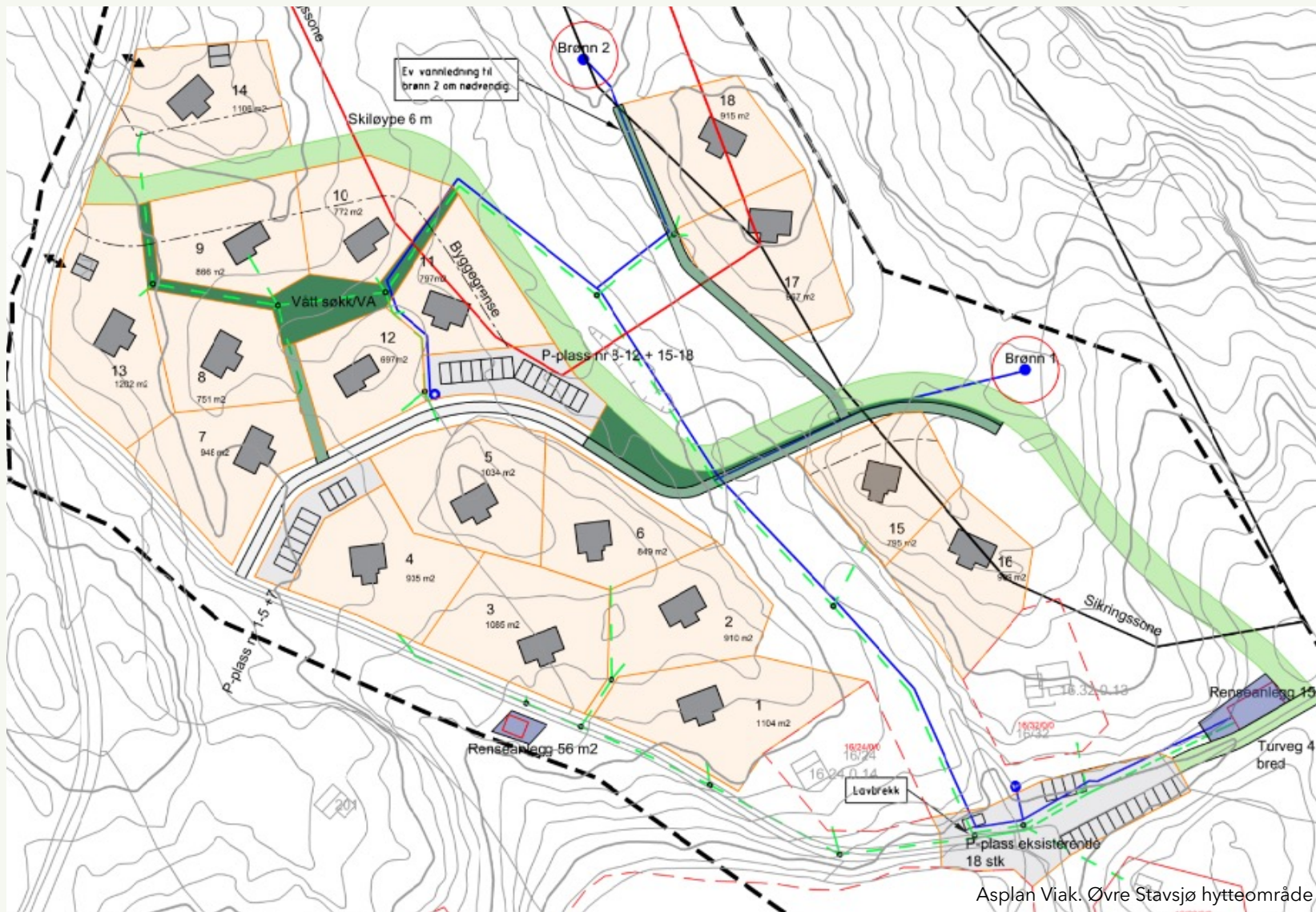

Teknisk infrastruktur står for store inngrep og store kostnader

Foto: Rambøll, Rettleiar om planlegging av fritidsbustader

- Felles p-plasser reduserer areal til veg
- Lavstandard hytter med kun vann til vegg reduserer sprenging til grøfter, behov for strøm fram til området - og kostnadene

Takk for meg!

Kristin Karlbom Dahle
kristin.dahle@asplanviak.no

